

Міністерство освіти і науки України

Відокремлений структурний підрозділ «Фаховий коледж Чернівецького
національного університету імені Юрія Федьковича»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Приймальної комісії
Відокремленого структурного підрозділу
«Фаховий коледж Чернівецького національного
університету імені Юрія Федьковича»

Олександр СОБЧУК

«16» червня 2025 р.

ПРОГРАМА

співбесіди з предмету **«Українська мова»**
для абітурієнтів Відокремленого структурного підрозділу
«Фаховий коледж Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича» на основі базової середньої освіти

Пояснювальна записка

Програма співбесіди з української мови розроблена з урахуванням чинної Програми для загальноосвітніх навчальних закладів з української мови (5-9 класи), яка ґрунтується на засадах компетентнісного, особистісно орієнтованого й діяльнісного підходів до навчання, що зумовлює чітке визначення результативного складника засвоєння змісту базової загальної середньої освіти.

Матеріал програми розподілено за такими розділами: «Фонетика, графіка і орфоепія», «Орфографія», «Будова слова, словотвір», «Лексикологія і фразеологія», «Морфологія», «Синтаксис і пунктуація».

Співбесіда з української мови є формою вступного випробування, яка передбачає оцінювання підготовленості вступника з української мови. Основна мета співбесіди з української мови — виявити рівень вмінь і навичок вільно, комунікативно виправдано користуватися засобами державної мови: її стилями, типами, жанрами в усіх видах мовленнєвої діяльності.

Абітурієнт повинен **знати:**

- основні орфограми;
- мовну специфіку функціональних стилів мовлення;
- основи стилістичного аналізу текстів;
- види мовленнєвої діяльності.

Абітурієнт повинен **уміти:**

- розпізнавати мовні явища і давати їм характеристику;
- правильно писати слова відповідно до вивчених правил;
- виправляти орфографічні помилки;
- розпізнавати частини мови, визначати їхні граматичні ознаки;
- розрізняти словосполучення і речення, їх види;
- тлумачити лексичне значення;
- аналізувати тексти різних стилів, типів і жанрів;
- визначати тему, основну думку, задум автора, добирати доречні аргументи і робити висновки;
- висловлювати свою позицію, погляд на ситуацію чи обставини.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Фонетика. Графіка. Орфоепія

Звуки мови. Голосні і приголосні звуки. Приголосні тверді і м'які, дзвінки і глухі. Подовжені звуки. Букви й інші графічні засоби. Алфавіт. Склад. Наголос. Ненаголошені голосні, їх вимова і позначення на письмі. Вимова приголосних звуків та позначення їх на письмі. Найпоширеніші випадки чергування звуків. Основні випадки чергування у-в, і-й.

Орфографія

Правопис літер, що позначають ненаголошені є,и,о. Правопис префіксів. Правопис префіксів. Спрощення в групах приголосних. Правила вживання апострофа, м'якого знака. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних та збігу однакових приголосних звуків. Написання слів іншомовного походження. Велика літера та лапки у власних назвах. Правопис складних слів. Правопис не з різними частинами мови. Основні правила переносу слів.

Будова слова, словотвір

Спільнокореневі слова і форми слова. Основа слова і закінчення змінних слів. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення. Змінювання і творення слів. Основні способи словотворення в українській мові. Зміни приголосних при творенні слів.

Лексикологія і фразеологія

Поняття про лексику. Лексичне значення слова. Однозначні і багатозначні слова. Пряме і переносне значення слів. Синоніми, антоніми, омоніми. Загальновживані слова. Діалектні та професійні слова. Запозичені слова. Застарілі слова. Неологізми. Поняття про фразеологізми. Фразеологізми в ролі членів речення.

Морфологія

Поняття про самостійні та службові частини мови. Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні і загальні, істоти і неістоти. Рід. Число. Відмінювання іменників. Незмінювані іменники в українській мові. Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди за значенням. Ступені порівняння якісних прикметників. Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Типи відмінювання порядкових і

кількісних числівників. Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання займенників. Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Види дієслів. Форми дієслів. Способи дієслів. Особові закінчення дієслів I та II дієвідміни. Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників. Прийменник як службова частина мови. Сполучник як службова частина мови. Частка як службова частина мови. Вигук як частина мови.

Синтаксис і пунктуація

Словосполучення. Будова і типи словосполучень за способом вираження головного слова.

Просте речення. Види речень за метою висловлювання: розповідні, питальні, спонукальні. Окличні речення. Члени речення (підмет і присудок; присудок простий і складений; додаток, означення, обставини) і способи їх вираження. Прикладка як різновид означення. Порівняльний зворот. Тире між підметом і присудком. Розділові знаки при прикладках і порівняльних зворотах. Речення двоскладні і односкладні. Різновиди односкладних речень. Повні і неповні речення. Тире в неповних реченнях. Розділові знаки при однорідних членах речення. Звертання і вставні слова (словосполучення, речення), розділові знаки при них. Розділові знаки при відокремлених членах.

Складне речення, його типи. Складносурядне сполучникове речення. Складнопідрядне речення зі сполучниками і сполучними словами. Основні види підрядних речень. Розділові знаки в складносурядному і складнопідрядному реченнях. Безсполучникове складне речення, розділові знаки. Складне речення з різними видами сполучникового і безсполучникового зв'язку. Пряма й непряма мова. Цитата. Діалог. Розділові знаки при прямій мові цитаті, діалозі.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Співбесіда з української мови проводиться на основі програми, що включає шкільний курс з української мови за 5-9 класи.

Співбесіда передбачає наявність 25 білетів, розроблених на основі програми. Відповідно до основних розділів програми з української мови вступникові пропонується 4 запитання - 2 теоретичні та 2 практичні, на які він має дати відповідь. Відповідь на кожне питання співбесіди оцінюється за визначеними критеріями в межах від 1 до 25 балів. Підсумкова оцінка

абітурієнту виставляється за шкалою 100-200 балів і є сумою балів, одержаних за відповідь на кожне питання екзаменаційного білета з додаванням 100 балів.

Бали	Зміст оцінювання
1-2	Вступник відтворює менш як половину навчального матеріалу; може дати відповідь із кількох простих речень; здатен усно відтворити окремі положення завдання; не має сформованих практичних умінь та навичок; висловлювання не є завершеним текстом, хибує на непослідовність викладу, пропуск фрагментів, важливих для розуміння думки; лексика і граматична будова збіднені.
3-4	Вступник має недостатній рівень знань; описує явища, процеси без пояснень причин, слабо орієнтується в поняттях; знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до тексту підручника, повторити за зразком певну операцію, дію.
5-7	Вступник знає більш як половину навчального матеріалу; розуміє основний навчальний матеріал; здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило, відтворити його з помилками та неточностями.
8-10	Вступник самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, але відсутня самостійність суджень, їх аргументованість, добір слів не завжди вдалий тощо.
11-13	Вступник правильно і логічно відтворює навчальний матеріал; розуміє основоположні теорії і факти, установлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; уміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок; вдало добирає лексичні засоби але у відповіді є недоліки, наприклад: відхилення від теми, порушення послідовності її викладу; основна думка не аргументується, правила не завжди підтверджуються прикладами тощо.

14-16	Знання вступника є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вдало добирає лексичні засоби; відповідь його повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями, позбавлена власних суджень.
17-19	Вступник вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, уміє аналізувати і систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; висловлює стандартну аргументацію при оцінці дій. Відповідь повна, але допускаються незначні неточності.
20-22	Вступник володіє глибокими й міцними знаннями, робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові мовні факти, явища, ідеї, наводить доречні приклади. Мова відзначається багатством словника, граматичною правильністю, додержанням стильової єдності і виразності, але допускаються незначні неточності за одним із критеріїв.
23-25	Вступник має системні, дієві знання, користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки; вирішує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу явищ; відповідь повна, глибока, аргументована, вступник уміє застосовувати знання творчо. Відповідь відзначається багатством слововживання, граматичною правильністю.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Авраменко О., Борисюк Т., Почтаренко О. Українська мова : підруч. для 8 кл. закл. загальн. середн. освіти. — 2-ге вид., перероб. - Київ : Грамота, 2021. — 192 с.
2. Авраменко О. Українська мова: підруч. для 9 кл. закл. загальн. середн. освіти. - Київ: Грамота, 2022. - 159 с.
3. Авраменко О. Тищенко З. Українська мова : підруч. для 7 кл. закл. загальн. середн. освіти. - Київ : Грамота, 2024. — 216 с.
4. Глазова О. П. Українська мова: підруч. для 8 кл. закл. загальн. середн. освіти. 2-е вид., перероблене. -Київ : Видавничий дім «Освіта», 2021. - 255 с.
5. Глазова О. П. Українська мова: підруч. для 9 кл. закл. загальн. середн. освіти. 2-е вид., перероблене. - Харків : Ранок, 2022. - 241 с.
6. Заболотний О. В. Українська мова : підруч. для 7-го кл. закл. заг. серед. освіти - Київ : Генеза, 2024. - 272 с.
7. Заболотний О.В. Українська мова : підруч. для 8 кл. закл. заг. се-ред. освіти - 2-ге вид., переробл. — Київ : Генеза, 2021. - 224 с.
8. Заболотний О. В. Українська мова підруч. для 9 кл. закл. загальн. середн. освіти. 2-е вид., перероблене. - Київ : Генеза, 2021. - 274 с.
9. Український правопис. - Київ : Наукова думка, 2019. - 288 с.